

Sygn. akt IV U 863/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasinski
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lipca 2014r. w S.

odwołania M. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 maja 2013 r. Nr (...), (...)

w sprawie M. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że w okresie od (...). M. F. w zakresie ubezpieczeń społecznych nie podlegała ustawodawstwu polskiemu;

II. zasądza od Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz M. F. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 863/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 9 maja 2013r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 11 ust. 3 lit a i art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, art. 14 ust. 5 lit b i art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia WE nr 883/2004 stwierdził, że od 1 listopada 2012r. z tytułu prowadzonej działalności i pracy najemnej wykonywanej na rzecz niemieckiego pracodawcy na terenie Czech i Słowacji zastosowanie ma ustawodawstwo polskie. W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że wykonywana przez ubezpieczoną M. F. praca najemna na rzecz niemieckiego pracodawcy na terenie Czech i Słowacji ma charakter marginalny i nie jest brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa.

Od decyzji tej odwołanie złożyła ubezpieczona M. F. wnosząc o jej zmianę i uznanie, że na podstawie art. 13 ust. 3 w zw. z art. 13 ust. 1 lit. b (i) rozporządzenia podstawowego w zw. z art. 16 rozporządzenia wykonawczego,

jako pracownik najemny tymczasowo podlega ustawodawstwu niemieckiemu, jako właściwemu we względu na siedzibę zatrudniającego ją pracodawcy od dnia zatrudnienia. W uzasadnieniu podnosiła, że z praktycznego poradnika „Ustawodawstwo mające zastosowanie do pracowników w UE, w Europejskim Obszarze Gospodarczym i Szwajcarii” wynika, że za pracę o marginalnym charakterze uznawać się będzie pracę zajmującą mniej niż 5% regularnego czasu pracy pracownika lub przynoszącą mniej niż 5% jego całkowitego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniesiono m.in., że w toku postępowania wyjaśniającego ZUS, pomimo wystosowania pism do słowackiej, czeskiej i niemieckiej instytucji właściwej w zakresie ubezpieczenia społecznego nie otrzymał informacji o tym, aby którakolwiek z w/w objęła M. F. obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym, obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, obowiązkowym ubezpieczeniem na wypadek bezrobocia w okresie od (...)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. F. rozpoczęła pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 7 lipca 2010r. pod nazwą M. F. Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...). Następnie 1 listopada 2012r. zawarła umowę o pracę z firmą (...) w B., mocą której zobowiązała się do świadczenia pracy w charakterze promotora szkoleń internetowych. Na miejsce wykonywania pracy wyznaczono terytorium Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej. Zaangażowano ją na 2-4 dni pracy w miesiącu za wynagrodzeniem 30 Euro brutto.

W dniu 16 listopada 2012r. M. F. złożyła do ZUS wnioski o ustalenie, w którym kraju powinna podlegać ubezpieczeniom społecznym. W toku postępowania przed organem ubezpieczeniowym wskazała, że jej dochód brutto z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w listopadzie 2012r. wyniósł 1788,13 zł, w grudniu 1919,73 zł. Dodatkowo wskazała, że pracodawca nie refunduje jej kosztów podróży, ale wypłaca delegacje w kwocie 24 euro, pracę wykonuje raz w miesiącu przez dwa dni podczas weekendu, jeden dzień w Czechach i jeden dzień w Słowacji. W listopadzie ubezpieczona osiągnęła wynagrodzenie za wykonaną pracę w wysokości 226,88 zł brutto (152,76 zł netto), zaś w grudniu 224,24 zł brutto.

Pismem z 25 stycznia 2013r. organ ubezpieczeniowy poinformował ubezpieczoną, że od 1 listopada 2012r. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych. Tego też dnia ZUS wysłał informacje o zajęтым stanowisku do instytucji ubezpieczeniowych Niemiec, Czech i Słowacji.

Postanowieniem z 14 lutego 2013r. (...) Oddział w S. zawiesił postępowanie w sprawie do momentu, kiedy upłynie okres 2 miesięcy od poinformowania o zajęтым stanowisku instytucji ubezpieczeniowych Niemiec, Czech i Słowacji.

Od dnia 1 listopada 2012r. M. F. wyrejestrowała z ubezpieczeń swoją działalność gospodarczą PHU (...) oraz siebie jako płatnika składek.

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2013r. ZUS podjął zawieszony postępowanie.

Instytucje ubezpieczeniowe miejsca wykonywania pracy Czech i Słowacji oraz instytucja właściwa Niemiec nie wniosły zastrzeżeń do ustalonego przez zakład ustawodawstwa. Wobec powyższego ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku postępowania rozpoznawczego ubezpieczona wskazała, że w (...) była zatrudniona do końca maja 2013r. Z działalności gospodarczej uzyskiwała miesięczny dochód 1500 – 2000 zł, zaś z pracy najemnej średnio 200 zł brutto.

Z zeznań J. G., prezesa spółki V. wynika, że siedziba spółki jest w Niemczech, ale prowadzi ona działalność na terenie Niemiec, Czech i Słowacji. M. F. była zatrudniona w spółce od 1 listopada 2012r. do 31 maja 2013r. Umowa była zawarta w niepełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony. Do obowiązków ubezpieczonej należało dotarcie na miejsce wykonywania pracy, przystąpienie do promocji szkoleń internetowych i sprzedaży kart członkowskich (...) i szkoleń (...). Miała ona przydzielonego koordynatora, który mógł ją kontrolować. Spółka (...) odprowadzała składki na terenie Niemiec za M. F..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań ubezpieczonej M. F. (k.28-28v w zw. z k. 41v-42), zeznań prezesa zainteresowanej spółki (...) (k. 42 a.s.), akt ZUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 13 ust.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 listopada 2012r. osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega:

a) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim; lub

b) jeżeli nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania:

(i) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, jeżeli jest zatrudniona przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę; lub

(ii) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstw lub pracodawców, jeżeli jest zatrudniona przez co najmniej dwa przedsiębiorstwa lub co najmniej dwóch pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się tylko w jednym państwie członkowskim; lub

(...) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, innego niż państwo członkowskie jej zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się w dwóch państwach członkowskich, z których jedno jest państwem członkowskim jej zamieszkania; lub

(iv) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, a co najmniej dwa z tych przedsiębiorstw lub dwóch z tych pracodawców mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie miejsca zamieszkania.

Stosownie do ust. 3 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Nadto przepis art. 14 ust. 5b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stanowi, że praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego.

W pierwszej kolejności należy rozważyć, czy z uwagi na przepis art. 14 ust. 5b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 praca najemna wykonywana przez ubezpieczoną M. F. powinna zostać wzięta pod uwagę.

Praca o charakterze marginalnym nie została do tej pory nigdzie zdefiniowana.

Z informacji zamieszczonej w internetowej bazie wiedzy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że praca o marginalnym charakterze to praca, która jest stała, ale ma niewielkie znaczenie pod względem czasu oraz zysku ekonomicznego. Zaleca się, aby przyjąć wskaźnik, zgodnie z którym za pracę o marginalnym charakterze uznawać

będzie się pracą zajmującą mniej niż 5% regularnego czasu pracy pracownika i/lub przynoszącą mniej niż 5% jego całkowitego wynagrodzenia.

Wymóg ustalania marginalnego charakteru pracy dotyczy wszystkich sytuacji objętych regulacją art. 13 rozporządzenia podstawowego.

Stosownie do art. 129 § 1 kp czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy, z zastrzeżeniem art. 135-138, 143 i 144.

Skoro tak, to przyjęć należy, że średnio miesięcznie pracownik winien przepracować 176 godzin. Ubezpieczona pracę najemną wykonywała 2 dni w miesiącu. Sąd przyjął, że było to 16 godzin. Zatem czas pracy stanowił średnio 9% regularnego czasu pracy. Za pracę wykonywaną na własny rachunek w listopadzie 2012r. M. F. uzyskała dochód brutto w kwocie 1788,13 zł, zaś za pracę najemną za ten miesiąc uzyskała kwotę 152,76 zł netto (226,88 zł brutto – pismo z 7 lutego 2013r. w aktach ZUS). Zatem dochód ubezpieczonej w listopadzie 2012r. stanowił ponad 11% całkowitego wynagrodzenia. Zarówno wynagrodzenie za pracę najemną jak też dochód z własnej działalności gospodarczej w okresie od listopada 2012r. do maja 2013r. plasowały się na podobnym pułapie.

Po tak przeprowadzonej analizie, Sąd doszedł do przekonania, że pracy na rzecz spółki (...) świadczonej przez M. F. nie można uznać za marginalną.

W ocenie Sądu nie można też przyjąć, iż ubezpieczona była pracownikiem delegowanym.

W zbiegu dwóch tytułów ubezpieczeń społecznych: prowadzenia własnej działalności gospodarczej i pracy najemnej prawo europejskie przypisuje pierwszeństwo pracy najemnej. Skoro tak, to do ubezpieczonej będzie miał zastosowanie art. 13 ust. 1 lit b (i).

W tej sytuacji Sąd uznał, że M. F. w zakresie ubezpieczeń społecznych w okresie od 1 listopada 2012r. do 31 maja 2013r. nie podlegała ustawodawstwu polskiemu.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 kpc ustalając wysokość wynagrodzenia na mocy § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz. U. 2013r. poz. 461). W ocenie Sądu pełnomocnik ubezpieczonej nie wykazał, aby jego czas i nakład pracy w niniejszej sprawie były zwiększone sześciokrotnie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.